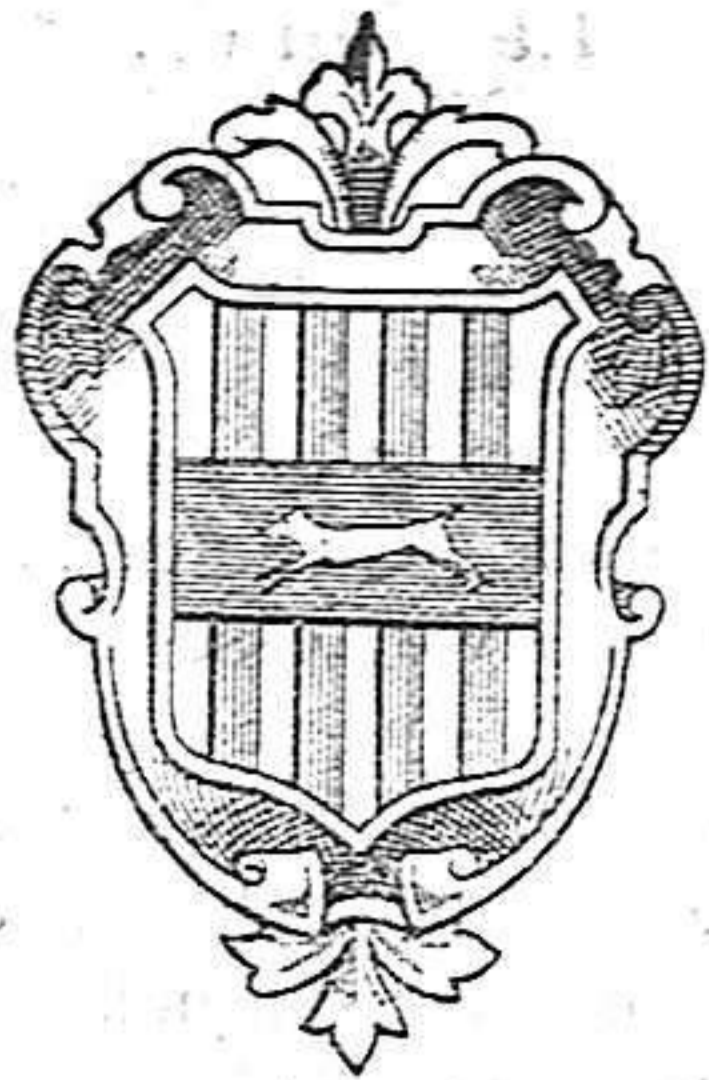

La Veu d'Inca

REDACCIO I ADMINISTRACIO

Murta, 5.—INCA.

Any III

SETMANARI POPULAR

INCA 26 DE MAIG DE 1917

Núm. 126

PAGAMENT A LA BASTRETA

Un trimestre Una pesseta

ALS CATÒLICS

Hi ha un grup nombros de catòlics a Catalunya que han anat, quasi bé arrocegafts, cap al catalanisme, i fins van votar les candidatures solidàries; però, estan tan zelosos, que sempre tenen un peu a dintre i un altre a fóra del catalanisme.

A cada punt els sembla que han descobert incompatibilitats entre les creences religioses i el credo catalanista; a cada punt estan renunciant seguir a l'exèrcit de catalans, defensors dels drets de Catalunya. A cada pas parlen de desertar, i deu vegades cada dia, pel cap baix, murmuraven de tot ço que feia la Solidaritat i de les persones que la formaven i dels nuclis que la componien.

El fet és llastimós, però és cert i deuen tenir-lo en compte les forces catalanistes, anomenades de la dreta, els capdavanters de les quals algunes vegades s'expressen sobre matèria religiosa amb un xic de desanprensió.

No obstant, nosaltres ni veiem raó d'esser en aquestes suspicàcies dels catòlics, ni alcancem els motius de la conducta política d'alguns d'ells.

No sols són problemes religiosos tots aquells que's relacionen amb els drets de la Iglèsia o amb costums piadosos dels catòlics, sinó que ho són també tots els que afirmen un punt de dret natural.

Devem, *en nom de la religió*, defensar el dret d'ensenyar de nostra Santa Mare la Iglèsia catòlica.

Devem, *en nom de la religió*, amparar el dret a la vida de les associacions religioses.

Devem, *en nom de la religió*, reclamar per al pare de família el dret d'educar els fills i de governar la família.

Devem, *en nom de la religió*, no matar ni robar, i respectar els drets dels altres, sien de la mena que sien.

I també, *en nom de la mateixa religió*, devem ésser patriotes i proclamar i defensar els drets que la naturalesa, i per consegüent Déu, ha donat a Catalunya.

No pot dir-se una cosa és la religió i una altra cosa és la pàtria; la idea de pàtria implica uns drets i uns devers que són per voluntat de Déu, i el respecte i observància dels quals tenen sanció en la justícia infinita de Déu.

De manera que nosaltres no som catalanistes ademés d'ésser catòlics, sinó que som catalanistes precisament perquè som catòlics, i amb això pensem complir un de nostres devers religiosos.

Ademés, creiem seria pel catolicisme el mal pitjor que avui dia podria esdevenir-li, si se'l presentava com enemic de Catalunya obra perniciosa i destructiva i antirreligiosa i antipolítica que estan fent, tal vegada impensadament, alguns escriptors catòlics.

¿Que hi ha elements catalanistes que fan aixó o alló? ¿Què té que veure? ¿Es que perquè hi ha homes que són dolents, tinc jo de tirar-me de cap a l'aigua? ¿Es que perquè tinguem germans que no filin dret, havem de separar-nos de la família? ¿Es que perquè a Barcelona hi hagi gent escandalosa, tinc jo de renunciar a viure en ella? Si hi ha catalans dolents, mirem d'ésser millors, per a donar-los un bon exemple. I si un dia ells i nosaltres ens trobem plegats defensant una causa justa que vol dir el voler de Déu, donguem gràcies a Déu de la providencial coincidència i reconeguem que aquells que'ns semblaven dolents no ho són en tot.

¿Cóm volen pesar en una balança els que's posen fóra del platet, o cóm volen accionar una palanca els qui ni tan sols la toquen?

D'aquí ve que dues errades havem vist clares en les discussions religioses sobre la Solidaritat Catalana.

La errada d'alguns catòlics que pensen que hi pot haver a Catalunya acció política catòlica contra la Solidaritat.

La errada d'alguns solidaris que s'han cregut poder fer alguna cosa sense tenir en rès la opinió dels catòlics actius.

Veusaquí dues forces que, posades front a front, són insuficients per a destruir-se mutuament, i que sense l'altra, cap de les dues pot bastir cap obra política que sia positiva i permanent.

JAUME RAVENTÓS.

(Proses de bon seny)

La revista setmanal il·lustrada i satírica.

Cuca Fera

esta venal a nostra Llibreria a 10 cts.

flors Marianes

ALABANCES

I

Lletgeix amb atenció tot lo que mos diven de Maria els autors sagrats; i, si hi trobes d'ella un sols mot que en signifiqui suavitat, atracció i dolçura, llavors te permetré tenir por d'acudir a Ella. Però no, no trobaràs en Maria, més que dolçura, afabilitat, bondat, clemència i misericòrdia.

(Sant Bernat)

II

En quant a nosaltres, que som els membres de Jesucrist, Maria és verament la nostra Mare segons l'esperit. Per medi de la caritat Ella ha cooperat an el naixement dels feels de la Església. Segons la carn és verament mare del còs místic del qual som membres tots els cristians.

(S. Agustí.)

III

Així com la Mare de Deu és superior a totes les démes mares en perfecció i glòria, així també les supera a totes en clemència i tenor pels qui, penedit, volen tornar a Deu.

(S Gregori VII.)

IV

Quant Maria demana alguna cosa per nosaltres, més pareix dictar lleis que suplicar, i més bé té aires suprems de reina que no de vassalla.

(Sant Damià.)

V

En nom de Maria és objecte d'alegria i confiança per tots aquells que'l pronuncien amb devoció i respecte. Es més dolç a la boca que la mel, més agradable a les orelles que una tonada melodiosa i més deliciós an el cor que la més grossa alegria.

(Sant Antoni de Padua.)

Del «Mes de Maria Casolà»

Salutació de Pasqua a Na Catalina Ferrá

Ja l'Abril se desxondí
ple d'ensomni i de vida,
¡O quina Pasqua florida
la Pasqua del teu jardí!

El tò finament rosat
de les primeres boirelles,

tremola dins les roselles
que de l'auba l'han copsat.

La llum del sol matinal
ha enceses les francesilles,
àurees, solemnes, senzilles,
com flams de ciri-pasqual.

Mentres a gloria sonant
amb esplai d'amors secretes,
brandaven llurs campanetes
les frassèlies adorant.

L'entrà la nova verdor
somreien mes aixerides,
les àvides margarides
extàtiques de claror.

Ja l'oreig fent bellugar
les aspiries totes blanques,
sembla amb les flors de llurs branques
teixir randes per l'altar.

Tot té quelcom de sagrat,
com un aire de puresa...

¿Serà do de subtileza
de Jesús ressucitat?..

Mercès d'aquest ram plaent
o bella amiga exquisida!

—Sia fa *Pasqua* florida,
florida abundantament!

MARIA ANTONIA SALVÀ

Abril de 1917.

ETS CALÇONS LLARCS

Un homo casat que vivia amb sa dòna,
una germana i una cunyada (totes tres
maules i fetjudes i mal endressades) un dia
se fé cosí uns calçons, i quant los hi torna-
ren que los s'assetjà, li varen venir llarcs.

—No res, —digué a sa dòna.—Tu matei-
xa ja los m'acursaràs; dos ditets basta.

Sa dòna no hi va pensà pus. Ve es diu-
menge, l'homo se vol mudà, demana ets
calçons, los se posa, i veu que estan així
mateix. Cremat i enfadat, crida sa germa-
na, i li diu:

—Demà mateix m'acursaràs aquests cal-
çons, just dos ditets.

Aquesta los estoja, i l'ondemà dematí sa
darrera pussa que li pica. Vè es dijous i
l'homo senza dir res cerca ets calçons, los
examina i veu que tampoc sa germana los
ha focats. Crida sa cunyada, i li diu:

—Pagant i agraint, ¿me voldries acursar
just dos ditets aquests calçons?

—Si, homo, —digué ella—ja los t'acursa-
ré.

Com *de facto*, los hi acursà dos ditets
bons. L'homo ja podeu pensar que feia un
pam de cara a sa dòna i a sa germana; i
aquestes, que varen endevinar es motiu,
cada una senza dir res, unà es dematí i
s'altre es decapvespre, li pillèn ets calçons
i los escapsen dos dits cada una; vol dir
quatre, i dos que ja sa cunyada los havia
acursats, va esser més de mig pam.

Diumenge dematí l'homo se posa ets cal-

çons nous, i veu que sols li arriben devés
mitjàn cama. Encara no los s'havia embo-
tonats, entre sa dòna:

—¿Què tal, t'estàn bé ara?

—A poc a poc —diu sa germana, que es-
tava al aguait, —vaig esser jo qui los te va
acursar...

—¡I jo... i jo! —digueren totes tres a la
una, per quedar bé. I ell, encès com una
faia, mostrant-los els turmells, los diu:

—¡Iddò ara vos podeu encarregar de
acursar-me ses cames!...

¡A vegades diuen si un homo tira es ba-
rret an es foc! ¿eh?

M.

ESPURNES

Com més trista i solitaria
la pàtria, més un l'estima;
ja pot ser la mare lletja
que el fill la troba bonica.

Hi ha qui fuig de sa pàtria
tot dient que és mala terra;
va pel món rodant, rodant,
i no en troba cap com ella.

Si haguesses de tornà a nèixer
i t'ho dassen a triar;

¿Quina mare?... —La mateixa.
I quin poble? —Allà on he nat.

N'hi ha que'm diuen: ¿per què estimes
tant i tant la teva pàtria?
i tot cercant la resposta,
sens voler, penso amb la mare.

MM. JAUME COLLEL.

SI'M PENSAS QUE NO HO DIGUESSEU...

Si'm pensàs que no ho diguesseu
que ho tenguesseu ben callat...

Bono; això, com se sap, és una cançó
mallorquina quins dos primers versos pu-
blicam per recomanar silenci; no fos cosa
que la noticia que vos volem fer sebre, se
divulgui com mala nova en boca de mes-
tressetes xoquinets.

La antena de telegrafia sense fils portà-
til que duim dins el butxacó dels guarda-
pits—que encara que parezca un lapiç Fa-
ber, no ho és—va rebre dimars de la pre-
sent un radi-telegrama que pel repiqueig
insistent del timbre nos feu sospitar que la
noticieta fresca seria de importància tras-
cendentalíssima, com així va esser. Vet-
aquí lo que diu més de mitj cremat el radi-
telegrama: «Lisboa, dimars de la que co-
rrem (Si que la correu bona, fills!) La ros-
sa Albió, simpatiquíssima amiga nostra
(això de simpatiquíssima amiga, no ho
cregueu) com qui no n'és, demostrant una
volta més lo que es desteixina en defensa
dels petillons nos ha arrencat el viveró de
la boca (sense fer-ho per mal, com se su-
posa;) nostro viveró que se componia de
quatre barcelles de blat, mitja lliura de pa-
tates i unes quantes lates de arengades en

conserva, i s'en ho ha duit a ca-seua perquè
diu que té just a su-aquí (suposam que la
boca del cor) una debilitat tan grossa que
li fa somniar rollos. Sembla que no s'ha
volgut fer càrrec aquesta senyora que noi-
tros patim del mateix mal, que nostres cos-
sos comensen a tenir trasparències, que
quant anam pel carrer deixam sentir un
trec-a-trec d'ossos, que si ho vesseu vos
faria rebentar de riure...

El poble, que desmenjat no hi està, gra-
cies a Déu, se presentà ahir an el Presi-
dent de la República demanant-li pa i
aquest li tirà dos panets (que involuntaria-
ment deixà la senyora Albió) i que de veis
ja tenien mostatxos. Un desvergonyat, que
mai en faltèn, i an aquí la mostra no satis-
fé, prenguent els panets per pilotes de *fo-
ball* n'encertà un amb tanta força al bell
mig de la cara presidencial que'l nas li
aparagué sobtadament al clotell. Vegent
que'ls panets no eren suficients perà calmar
la fam, desitjós el President de associar al
poble, se repartiren d'orde seva per places
i carrers tanta abundancia de *galletes*, tor-
tas, bescuit glacé i de l'altre, que en morien
com a rates a causa de les indigestions.
Dels qui tastaren aquests *manjarets* en
moren cada dia i esperam morir tots
d'aquest mal, per que les reparicions so-
vintetgen que es un gust...

I ara permeteu-me un consel: esfic ente-
rat que'ls francesos se'n duen coses de
menjar i beure de ca-vostra. Anau vius si
hi voleu anar! Quant vos hagen deixats
pelats, vostres governants que son just els
nostros, en sentir-ne cap que demà «el pa
nostro de cada dia» comensaran a repartir
la *fruita* indigesta que per aquí reparteixen
i el qui la tastí, ¡bona nit!»

Fins aquí el radi-telegrama que ha rebut
nostra antena.

Vos suplicam novament, lectors amics,
gardeu silenci, no sia cosa que desperieu
nostres *governants* del somni en que's tro-
ben postrats, després d'un treball continuu
en que s'ha estudiat detengudament el mo-
do i manera de no fer res absolutament...
¡Pssssit!

REBIR LO NYIC.

Garbes i Gavelles

DE LA GUERRA

Una inspecció al «Patricio». —Ni un sol
atac en les aigües jurisdiccionals

El vaixell «Patricio» que deien que havien
afonat els alemanys va arribar pels seus pro-
pis medis amb quatre peus d'aigo solament.

El capità del vaixell l'inspeccionà, i ha
trobat tota la documentació. No hi mancava
ni un sol paper.

Resulta que els alemanys després de ins-
peccionar el vapor, no se'n dugueren res, ni
un sol comestible.

La canonada que va rebre el «Patricio»
va entrar per estribor, a 25 centímetres de la
linia de navegació, travessà les carboneres,

entrà al camarot del maquinista—que va morir—i sortí pel costat de babor.

De les averiguacions practicades resulta que cap dels darrers atacs submarins no s'és fet en aigües jurisdiccionals, ni en la zona fiscal tansols.

Alemanya i el canoneig del «Patricio»

A Governació s'ha rebut un telegrama del governador de la Corunya donant compte de que el cònsul alemany en aquella plaça es traslladà a Ferrol, entregant un donatiu de 3.000 pessetes a la família del maquinista mort en el canoneig del vapor «Patricio».

Aquesta indemnificació és apart de la que es concedesqui per virtut de la negociació que hauràn de dur els Gabinetes de Berlín i Madrid.

La nota d'Espanya a Alemanya

Diu «El Debate»:
Abans d'ahir fou entregada al príncep de Ratibor la nota que el Govern espanyol dirigeix al Gabinet de Berlín sobre el cas del «Patricio».

Podem oferir als nostres lectors, sinó el text íntegre de la nota, sí el seu contingut substancial, no amb fantasies, sinó amb completa exactitud.

Comença el document diplomàtic recordant al Govern alemany ses declaracions sobre la guerra submarina, exigint-li son compliment, perquè no siguin torpedejats els vaixells espanyols sense avisar-los fora de les zones del bloqueig.

A continuació s'exigeix al Govern alemany contesta a altres notes i reclamacions que se li han enviades sobre enfonsaments i agressions a vaixells espanyols i que encara no han estat contestades.

Diu la nota que fins que no rebí contesta a aquesta reclamació nostre embaixador a Berlín suspèn la tramitació de qualsevol altre assumpte.

Acaba el document diplomàtic exigint a Alemanya indemnificació per l'enfonsament del «Patricio».

Opinió alemanya

Sobre la duració de la guerra, digué el comte Hertling: «No és cosa meua fer profecies, però, en ma opinió la guerra s'acabarà la tardor».

Nostre situació és excel·lent. Quant es convencin els anglesos i francesos que som invencibles, no es pot saber, però és d'esperar que la tardor porti la pau.

Afegí que les esperances de l'enemic en discòrdies interiors d'Alemanya, són del tot quimèriques.

Les oposicions que hi pugui haver entre nosaltres mai podràn tenir conseqüències polítiques perceptibles.

Són ridícols els càlculs anglesos, sobre el particular i demostren que ignoren les coses del continent.

Desordres a Portugal

Aquesta setmana a Portugal hi ha hagut grossos desordres, segons conten els viatgers que han entrat a Espanya, moviment que es

desplegà amb el crit de «El poble demanà pa».

El pa de bona qualitat es ven a dues pessetes el quilo i es despatxa a les botecaries mediant recepte dels metges, usant-lo solament els malalts. Pel consum diari es consumeix blat de moro mesclat amb altres grans. Un viatger mostrava un tros de pa i era repugnant.

Les patates costen a 1'20 pessetes el quilo.

El dissabte a la nit hi hagué ses primeres topapes entre la guàrdia republicana i el poble, resultant ferits.

El diumenge varen començar els desordres.

L'exèrcit i la guàrdia patrullaven.

S'ordenà al regiment d'infanteria número 6, que era a Porto, que vingués a Lisboa.

L'arribada de les tropes produí gran indignació, desenrotllant-se els successos.

Les dones assaltaren les panaderies duent-s'en el pa i efectuant grans destruccions.

Es donaren càrregues i es declarà l'estat de setge.

Entre els amotinats i les tropes hi hagué algunes col·lisions.

L'artilleria, combinada amb forces de l'exèrcit, va canonejar els remolins de gent que saquejaven els establiments.

Al carrer de Prata es desenrotllà tremenda lluita.

Els mariners s'uniren al poble, facilitant-li armes i municions i cooperant el tiroteig.

La casa del president del Consell estava acordonada per l'exèrcit.

Els teatres es tancaren i els cafès estaven deserts.

Durant les col·lisions d'aquest dia, resultaren uns 20 morts i 150 ferits.

Ahir, diilluns, hi hagué també esclafits de bombes als carrers, apojant la marineria els revoltosos contra les guàrdies.

El poble s'oposà a que sortís la farina que havien requisat els automòbils d'Administració Militar.

D'Elvas sortiren més forces cap a Lisboa.

El ministre de la Guerra ha ordenat la concentració de tropes, tement es propagui el moviment a altres poblacions.

Les panaderies estan custodiades. Els compradors formen cova, donant-se el cas que alguns han d'esperar de les onze del matí a les cinc de la tarda.

Altra versió respecte l'origen dels successos, diu que obeeixen a la forma en la qual es practica el reclutament de les forces que van al front, que es fa per sorpresa, embarcant els soldats sigilosament cap a França.

Més desordres a França

Alguns dies d'aquesta setmana s'es aturà la circulació del correu entre Espanya i França, segons sembla degut als grans desordres que hi ha a París, a Marsella i altres punts, a causa de la gran mortandad que hi ha hagut an els exercicis dels aliats.

Els pobles de les nacions en guerra ja comença a sar-se contra sos governants que les han duit a la ruïna i acabarà per arrotllar aquests homes que en lo seu orgull i atarisme la major part d'ells, els han tirat dins el cataclisme més espantós que han vist els sigles.

Regina Pacis, ora pro nobis.

Noves d'Inca

Dimars foren operada a son domicili la virtuosa senyora D.ª Antonia Siquier, esposa de nostre distingit i estimat amic D. Pere Josep Serra, Secretari judicial del Partit.

Verificaren l'operació el doctor Sr. Ferrando ajudat dels metges Srs. Vanrell, Matas i el metge de la casa Sr. Amengual.

A l'hora que escrivim dissapte, dematí, hem preguntat pel seu estat ens han dit que sempre és estat satisfactori.

De veres desitjam l'enter goriment de la bondadosa veïna d'aquest carrer de la murta, persona molt estimable per les seves hermoses qualitats cristianes, i molt amiga dels pobres de la població; basta dir, que és presidenta desde la fundació de les Conferències de Sant Vicens de Paul de senyores, a on ha treballat durant els vint i cinc anys que conta d'existència la benemèrita associació.

Que el bon Jesús i la seva Mare li donin salut per la glòria dels seus dolcíssim noms.

Diumenge a la Església de Sant Francesc se fé la festa del Mes de Maria.

L'altar major, a on s'ha posada l'imatge de la Verge Maria, baix de galana tenda real, estava magníficament adornat amb llums, flors i forsa de plantes, formant un conjunt sorprenent.

La festa l'han constituïda tres solemnes funcions, missa de comunió general, ofici major i el mes de Maria del cap-vespre, essent bastant concorregudes pels devots de Maria.

A l'ofici i el cap-vespre predicà el superior dels Franciscans Rnt. P. Cerdà, cantant amb brillantes paraules oratòries les glòries i escenlències de Maria.

Hem rebut un hermós convit redactat en correcte català per assistir a l'acte solemne de la colocació de la primera pedra de les Escoles Nacionals per a Nins i Nines que, amb assistència dels Exms. Srs. Governador Civil de la Província, Bisbe de la Diòcesis de Mallorca, President de la Diputació Balearica, Inspectors Pedagògics, Magnífic Ajuntament de Seuva, etc, etc, tindrà lloc el diilluns, dia 28 de Maig de 1917, en el poble de Mancor (Seuva), aproximadament a les quatre del cap-vespre.

Firmen el convit D. Joan Capó, Inspector Pedagògic, D. Baltasar Mora, Batle de Seuva, D.ª Margalida Sintes i D. Manel Caballer, Mestres Nacionals.

Després de la solemne colocació de la primera pedra les Autoritats esmentades i demés oradors dirigiran la paraula al públic en la plassa de la Concòrdia.

Tot seguir els Nins i Nines de les Escoles Nacionals interpretaran les belles cançons amb gestos, d'En E. Jaques-Dalcroze.

A la nit del mateix dia, es farà un con-